

Riktlinjer för arvoden till gode män, förvaltare och förmyndare i Söderköpings kommun

Antagen av Överförmyndarnämnden 2019-11-05

Bakgrund

Arvode till ställföreträdare beslutas av överförmyndaren enligt bestämmelser i föräldrabalken 12 kap § 16. Överförmyndarnämnden i Söderköping har delegerat arvodesbesluten till handläggare på överförmyndarenheten.

Arvodet och kostnadsersättning ska vara skäligt mot bakgrund av vad som är rimligt för fullgörandet av uppdraget.

Uppdraget som god man eller förvaltare är till stor del ideellt. Ställföreträdaren kan därför inte förvänta sig en ersättning som kan jämföras med lön. Det utgår heller ingen ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Arvode för gode män och förvaltare

Utgångspunkten för arvoderingen ligger i vilka delar ställföreträdarskapet innehåller. Det är tingsrätten, som efter ansökan, tar beslut om detta och det framgår sedan i registerutdraget vilka delar som ingår i ett specifikt uppdrag. Ett ställföreträdarskap kan innehålla en, två eller alla tre delar; förvalta egendom, bevaka rätt samt sörja för person.

Överförmyndaren gör alltid en individuell bedömning utifrån insats och svårighetsgrad och det är därför viktigt att ställföreträdaren dokumenterar sin insats vilken sedan ska redovisas. Redogörelsen lämnas i regel tillsammans med årsredovisningen eller vid slutredovisningen om uppdraget upphört. I redogörelsen anger ställföreträdaren, förutom vad som utförts, också om arvode begärs och för vilka delar.

Beskrivning av de tre delarna i korthet

Förvalta egendom

Förvaltande av egendom innefattar flera olika delar. Det handlar dels om att betala räkningar, lämna fickpengar samt att förvalta de tillgångar huvudmannen har. Tillgångar kan vara både kapital, fastigheter, fordon mm. Huvudmannen och gode mannen gör, om möjligt, en överenskommelse om hur detta ska skötas. Fickpengar kan exempelvis skötas av huvudmannen själv eller av ett boende.

I uppdraget ingår också att sköta inkomster såsom pension och bidrag.

Situationen kan vara så att huvudmannens pengar inte räcker till och då kan socialtjänsten kontaktas för att ansöka om ekonomiskt bistånd. I vissa fall kan det också handla om att försöka hjälpa till och förändra huvudmannens ekonomiska beteende.

Bevaka rätt

Bevaka rätt innebär att tillvarata huvudmannens rättigheter i kontakter med utomstående såsom myndigheter. Det kan handla om att ansöka om stöd inom LSS, bostadstillägg, ersättning från försäkringskassa och att överklaga beslut. En del kan vara att kontakta fordringsägare för amorteringsplaner och att ansöka om skuldsanering. Här ingår även att bevaka rätt i ev. dödsbon och att vara behjälplig med försäljning av fastighet eller bostadsrätt.

Sörja för person

Under den här kategorin faller sådant som har med omvårdnad att göra. Det handlar om att se till huvudmannens levnadsvillkor. Detta inbegriper bland annat att göra besök hos huvudmannen, ha vårdkontakter samt att se till att huvudmannens boendesituation är bra. Stötta huvudmannen i dennes behov av exempelvis sociala kontakter, sysselsättning och fritidsaktiviteter. Det ingår inte praktiskt arbete som att laga mat, städa, handla kläder eller följa med på utflykter eller läkarbesök. Om personen behöver hjälp med detta ska det utföras av andra som t.ex. hemtjänst eller kontaktperson. Ställföreträdaren ska ta initiativ till förbättringar och se till att huvudmannen får den hjälp och bistånd som behövs. Att delta i vårdplaneringar kan vara en del, förutsatt att huvudmannen inte motsätter sig detta.

Arvodesnivåer och kriterier

Arvodesnivåerna anges i procent av ett prisbasbelopp. Prisbasbeloppet bestämts utifrån Socialförsäkringsbalken och ändras årligen.

Uppdrag förvalta egendom

2-15%

Bedömningskriterier: enkel, medelsvår eller komplicerad och/eller ansträngd ekonomi. Skuldproblematik. Förvaltning av egendom. Hänsyn tas också till huvudmannen ekonomiska konsekvenser.

Uppdrag bevaka rätt

2-15%

Bedömningskriterier: antal myndighetskontakter, antal möten med inblandade parter, ansökningar, förhandlingar, avbetalningsplaner, skuldsanering, bevakning i dödsbo. Hänsyn tas till hur komplicerat och tidskrävande åtgärderna varit. Svårighetsgrad i samarbetet med huvudmannen och anhöriga/personer i huvudmannens närhet.

Uppdrag sörja för person

2-15%

Bedömningskriterier: antal kontakter med huvudman, anhöriga, boende och kontaktperson. Åtgärder och ansökningar gällande huvudmannens vård och omsorg, sociala kontakter, fritid och boendesituation. Deltagande i vårdplaneringar eller liknande.

Högre nivå, större insats

Överförmyndaren har i särskilt svåra ärenden möjlighet att sätta ett högre arvode. Det kan handla om att huvudmannens agerande under en längre tid förorsakar ställföreträdaren stor påfrestning och/eller synnerligen stor arbetsbörda. Hot från huvudman, anhöriga eller andra personer i huvudmannens närhet kan vara ett exempel.

Uppstartsarvode

När en ställföreträdare fått ett helt nytt uppdrag utbetalas ett uppstartsarvode på 1000 kr. Detta då överförmyndaren bedömer att första tiden ofta innebär en större insats av ställföreträdaren för att sätta sig in i ärendet, sortera skulder, bank- och myndighetskontakter mm..

Avdrag

I de fall där en ställföreträdarens redovisning är bristfällig, inte är korrekt ifylld eller för sent inlämnad kan arvodet reduceras med upp till 3 %.

Extra ordinär insats

När en extra ordinär uppgift utförs måste ställföreträdaren alltid förankra detta med överförmyndaren innan åtgärden utförs. En redogörelse med uppskattad tidsåtgång ska sedan inlämnas och ett arvode kan sedan utbetalas med 200 kr per nedlagd timme. En sådan uppgift kan vara flyttning, försäljning av fastighet, medverka i polisförhör, domstolsförhandlingar samt vissa boutredningar och arvskiften.

Kostnadsersättning

En ställföreträdare har rätt till kilometerersättning för bilresor och överförmyndaren utger det skattefria belopp som Skatteverket fastställt.

Överförmyndaren har rätt att bedöma skäligheten i antal resor i förhållande till vad som faktiskt ingår i uppdraget. En redogörelse i form av körjournal ska biläggas redogörelsen och ansökan om arvode.

För omkostnader för porto, samtal och mindre utlägg utbetalas en schablon på 2 % av ett prisbasbelopp om detta ansöks. Om högre belopp begärs för dessa poster ska kvitton på hela beloppet bifogas. Tänk på att porto och kuvert som har med huvudmannen att göra kan inköpas av huvudmannens medel och bokförs under lämplig post.

Större utlägg som t.ex. tåg- eller bussbiljett ersätts efter inlämnande av kvitto/biljett.

Vem betalar

Huvudregeln är att huvudmannen ska betala arvodet. En förutsättning är dock att huvudmannens inkomst överstiger 2,65 av ett prisbasbelopp eller att tillgångarna överstiger 2 prisbasbelopp. Vi tar även hänsyn till skulder och andra omständigheter som kan påverka huvudmannens betalningsförmåga.

När det gäller underåriga så ska barnets medel användas till arvodet om tillgångarna överstiger två prisbasbelopp eller av dödsboet om det handlar om dödsboförvaltning.

Ställföreträdare för ensamkommande barn

För godmanskap avseende ensamkommande barn utgår ett arvode på 200 kr per timme. Tidrapportering och utförda uppgifter ska lämnas på särskild blankett för redogörelse och arvodesansökan och inlämnas kvartalsvis. Överförmyndaren granskar rapporteringen och avgör sedan om utförda uppgifter ingår i uppdraget och är arvodesgrundande.

Ersättning för utlägg för gode mannens räkning utbetalas mot uppvisande av t.ex. biljetter och kvitton. Resor ska göras, i möjligaste mån, med billigaste alternativet av färdstätt. Kostnader för barnets räkning ersätts inte utan ska bekostas av barnets egna medel eller bidrag från Migrationsverket eller socialtjänst. Kilometerersättning enligt Skatteverket utbetalas för resor inom uppdraget samt en schablon på 200 kr/kvartalet för omkostnader för samtal och porto.

Förordnad förmyndare/särskilt förordnad vårdnadshavare

När tingsrätten beslutat om att en underårig ska ha en förordnad förmyndare eller särskilt förordnad vårdnadshavare har överförmyndaren tillsynsansvar för den del som handlar om barnets tillgångar - förmynderskapet. Arvode kan därför bara betalas ut för den delen medan övrigt oftast betalas under socialnämnden.

Arvodesnivån är desamma som uppdraget förvalta egendom för ställföreträdarskap för vuxna och bedöms efter hur stora tillgångar barnet har och vilken insats som krävs.

Föräldrar som är förmyndare

Föräldrar som är förmyndare har, endast om det finns särskilda skäl, rätt till arvode och ersättning för utgifter med anledning av förvaltning av den omyndiges tillgångar. Beslut om detta fattas av överförmyndaren. Beloppet ska betalas av den omyndiges medel eller, om det är dödsboförvaltning, med dödsboets tillgångar.

Utbetalning av arvode

Söderköpings kommun betalar ut arvodet via lönekontoret och sedan efterfaktureras huvudmannen av kommunen om denne ska betala hela eller del av arvodet. Arvode för ställföreträdarskap för vuxna betalas ut efter granskad årsräkning under våren/försommaren eller någon månad efter avslutat uppdrag. Arvode och schablon är skattepliktigt vilket kommunen reglerar före utbetalning.

Arvode för ensamkommande flyktingbarn betalas ut kvartalsvis.

Överklagan

Det är endast ställföreträdaren, huvudmannen eller dödsbo som kan överklaga arvodesbeslutet. I första hand bör du kontakta överförmyndaren vid frågor och ev.

justering. Kvarstår arvodesbeslutet kan en skriftlig överklagan ställas till tingsrätten. Överklagande-hänvisning finns alltid i arvodesbeslutet.